OBCHODY MIĘDZYNARODOWEGO DNIA OCHRONY ZABYTKÓW 2024 W RYDZYNIE

Posted on 6 maja 2024

30 kwietnia odbyły się obchody Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków 2024 w Zamku Królewskim w Rydzynie, który jest częścią założenia rezydencjonalno-urbanistycznego uznanego za pomnik historii w 2017 roku. W ramach spotkania uczestnicy poznali historię restauracji i konserwacji Zamku, wysłuchali koncertu fortepianowego i zwiedzili obiekt wraz z jego zabytkowym otoczeniem.

W ciągu swej sześćsetletniej historii Rydzyna stała się areną wydarzeń historycznych poprzez związek z osobami znanymi i zasłużonymi dla historii i kultury polskiej. Od początku XV w. do 1909 r. należała do rodów: Rydzyńskich, Leszczyńskich i Sułkowskich. Zamek rydzyński zajmował król Stanisław Leszczyński, a gościli w nim król August II Mocny i król Szwecji Karol XII. Zespół rezydencjonalny wraz z otoczeniem urbanistycznym usytuowany jest w północno-wschodniej części Rydzyny. W jego skład wchodzą: okazały zamek, rozległy park, położone na północ od nich monumentalne oficyny i budynki gospodarcze oraz założenie ogrodowe z budynkiem strzelnicy.

Część oficjalna obchodów MDOZ 2024 odbyła się w Sali Balowej Zamku. Po powitaniu gości, Marek Wróbel z Pracowni Terenowej NID – Zespołu Pałacowo-Parkowego w Trzebinach wprowadził uczestników w tematykę Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków i jubileuszów 30-lecia pomników historii oraz 30-lecia przyznania Zamkowi dyplomu „Europa Nostra”.

Marek Wróbel, obchody MDOZ 2024 w Rydzynie, fot. NID/ Teresa Palacz

Następnie Zbigniew Szukalski z Zamku Królewskiego w Rydzynie przedstawił zmiany zachodzące w obrębie zabytku, w okresie od budowy pierwszej twierdzy warownej z ok. 1405 roku, aż do roku 1945, kiedy Zamek został spalony przez wojska sowieckie. Opowiedział o stratach poniesionych w wyniku pożaru oraz działaniach podejmowanych w latach 50-tych XX wieku przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków starającego się zabezpieczyć niszczejącą ruinę. Przedstawiono wysiłek Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Mechaników Polskich, które po podpisaniu Aktu Notarialnego w grudniu 1970 roku, realizowało odbudowę Zamku, a następnie działania restauratorskie i rekonstrukcję utraconego wystroju poszczególnych pomieszczeń. Zbigniew Szukalski omówił również kolejne prace konserwatorskie i restauratorskie, jakie podejmowano w okresie od 2018 roku do chwili obecnej, ze szczególnym uwzględnieniem prac w Sali Wielka Alkowa. Przedstawiciel wykonawcy prac, Tycjan Florko z firmy Rafael Decoration zaprezentował działania oraz zastosowane techniki. Na kilkudziesięciu zdjęciach można było zobaczyć fazy wymiarowania Sali z wykorzystaniem technik komputerowych oraz skalowania poszczególnych detali, pracę z dokumentacją wykreślną oraz analizę fotografii z lat 20-tych XX w. Pokazano również zdjęcia z modelowania detali oraz wykonywania form oraz sposób montażu detali w fasecie.

Zbigniew Szukalski, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Obchody MDOZ 2024 w Rydzynie, fot. NID/ Teresa Palacz

W ramach obchodów MDOZ 2024 zorganizowano promocję książki Macieja Urbana, pt. „Barokowej Rydzyny przypadki. Z archiwum konserwatora od 1889 roku". Autor przedstawił m.in. materiał źródłowy, który posłużył do napisania książki. Następnie uczestnicy mieli okazję wysłuchać koncertu fortepianowego – Maria Pilarczyk wykonała utwory Bacha, Beethovena, Szymanowskiego i Chopina.

Koncert fortepianowy, obchody MDOZ 2024 w Rydzynie, fot. NID/ Teresa Palacz

Na koniec spotkania odbył się spacer po otoczeniu zamku, w ramach którego omówiono kolejne zabytki, przy których prowadzone były działania w okresie od 2017 roku do chwili obecnej. Pokazano m.in.:

- odrestaurowany most północny wraz z posągami sfinksów oraz pylonami zwieńczonymi kartuszami z panopliami,

- odrestaurowany balkon z ażurową zabudową kamienną, zlokalizowany nad wejściem głównym Zamku,

- odrestaurowaną część ściany wschodniej Zamku wraz z partią kamiennych schodów, odrestaurowanym portalem oraz posągami gladiatorów,

- efekty prac konserwatorskich oraz restauratorskich przeprowadzonych w latach 2018- 2020 przy siedmiu zewnętrznych polichromiach wykonanych techniką al fresco autorstwa Michelangelo Palloniego w latach 1700- 1703 oraz Georga Wilhelma Neunhertza w roku 1745,

- Salę Wielką Alkowę w obecnej fazie kończącej prace rekonstrukcyjne przy fasecie dużego plafonu wraz z rekonstrukcją malarstwa. W ramach omawiania problematyki związanej z wykonaniem poszczególnych malowideł, wykonawca tych prac, pani Aleksandra Wysokińska przedstawiła posiadaną ikonografię, dzięki której możliwe było wykonanie dokumentacji rekonstrukcyjnej oraz studium malarstwa Michelangelo Palloniego.

W Sali Posągowej uczestnicy spotkania mogli zobaczyć wystawę artefaktów: fragmenty spalonej sztukaterii, drewniane elementy ciesiółki, gwoździe i hufnale, pozyskane w ramach prac konserwatorskich w Sali Wielka Alkowa.

Wydarzenie zostało zorganizowane przez Pracownię Terenową NID w Trzebinach, we współpracy z Miejskim Konserwatorem Zabytków w Lesznie oraz w partnerstwie ze Stowarzyszeniem Inżynierów Mechaników Polskich (SIMP).

Patronat honorowy nad wydarzeniem objęła Bożena Żelazowska, Generalny Konserwator Zabytków, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Organizacja obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków została sfinansowana ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

Widok na zamek w Rydzynie od północy, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Zamek w Rydzynie od wschodu, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Zamek w Rydzynie, fresk G.W Neunhertza, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Zamek w Rydzynie, gladiator, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Zamek w Rydzynie, sala balowa, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Zamek w Rydzynie, Wielka Alkowa, odtworzone sztukaterie, obchody MDOZ 2024, fot. NID/ Teresa Palacz

Uczestnicy obchodów MDOZ 2024 przed zamkiem, fot. NID/ Teresa Palacz